

„Narodni list“ izađe svakoga četvrtka
prije podne.

God. mu je na godinu 3 kruna, a za
svake 4 kruna, pojedini broj 6 halera.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u
Veloškom kbr. 8.

Narodni list

Za oglašavanje plaća se 10 halera po reduku
za više puta po pogodbi.

Oglašitelji se na uredništvo lista.

Rukopisi se ne vraćaju. — Nefrankirani
listovi se ne primaju.

Pučki list za politiku i pouku.

„Narod bez narodnosti jest tielo bez kosti!“

Br. 45.

Veloško-Opatija u četvrtak 6. studena 1902.

God. III.

**Molimo sve naše cijenjene
predplatnike, da čim prije po-
šalju predplatu za „Nar. list“.
Predplata iznosa: Za cijelo leto
8 K, (za seljake 4 K) za pol-
leta 4 K, (za seljake 2 krunu.)**

Naše geslo.

Kad smo pred dve leta počeli iz-
davati naš list dali smo mu ime „Na-
rodni list“ a postavili smo mu za geslo
ili motto zlatne besede: „Narod bez
narodnosti jest tielo bez kosti“. — Na-
vedeno ime dali smo listu radi toga,
jerbo pišemo za naš narod u Istri,
jerbo tim pisanjem nastojimo otvoriti
mu oči i pokazati mu pravi put, kojim
mora poći, da dodje do blagostanja i
samostalnosti da ne bude više kako je
do sada bil „talijanski šćavo“. Oda-
brali smo geslo „Narod bez narodnosti
jest tielo bez kosti“, jerbo je naš na-
rod u Istri, radi pomanjkanja škole
neuk i priprost tako da veliki del
istega još nezna pravo kojemu narodu
pripada.

Va tem njegovem neznanju hteli
bi njegovi neprijatelji Talijani, da ga
još i napravo drže, za to ga slepe i
varaju na najnepošteniji način. — Da
neki puk smute i da ga otudje i od-
vrate od njegove narodnosti i materin-
skoga jezika varaju ga da narod
u Istri nije ni Talijan ni Hrvat nego
Istran. Oni znaju dobro, da na svetu
ne postoji nikakova istarska narodnost
iliti nacijon, da se imenom Istran po-
kazuje samo na to da bivamo i spa-
damo k provinciji Istri. — Oni za to
svagde i va svakoj prilike sami sebe
nazivlju Talijani i ponose se s tim
premda bi oni po svojoj krivoj nauke
morali nazvat se samo Istrani i nič

drugo. Talijani u Istri moru dakle
sebe zvati Talijani a mi ki nismo Ta-
lijani da ne smemo se nazivat pravem
imenom? Zašto? Za to jerbo Talijani
jako dobro znaju, da je naroda naše
krvi, naroda hrvatskoga u Istri puno
više nego Talijani — kako to na dru-
gem mestu današnjega lista dokazu-
jemo — pak bi hteli, da se ta narod
zgubi i da tako oni pridu va većinu
pak da nas onputa po svem svega iz-
korene.

Talijani najme računaju: ako hr-
vatskemu puku u Istri zatučemo va
glavu da on ni hrvatske narodnosti
nego istarske on će se smutiti da neće
znat sam da je kako ni blago pak
za narodom ki nima nikakove narodnosti
ćemo lahko na kraj doći. I pametno
računaju: jerbo ako jedan narod nezna
za svoju narodnost onputa kako da ga
ni na svetu.

Takav narod ne postoji za sebe
nego ga svi drže za nekakovega ba-
štarda ki ni jednakopravan s drugimi
narodima, ki za svoju narodnost znaju.
Takav narod postane tudje porivalo.
Za to nam Talijani u Istri brane, da
se krtimo pravem svojem imenom na-
dajud se, da će njim naš narod služiti
kako rob do konca sveta. Neke Ta-
lijani slepe i varaju koliko hoće, jedno
samo je istina, koju svaki pošteni i pa-
metan čovek u Istri pozna a ta je:
U Istri živu tri narodnosti:
Hrvati, Slovenci i Talijani.

Oni Istrani, koji su hrvatskoga
roda i jezika oni su Hrvati i spadaju
hrvatskoj narodnosti, oni, koji su sla-
venskoga roda i jezika, oni su Slovenci
i spadaju slovenskoj narodnosti a oni,
koji su Talijani, spadaju talijanskoj
narodnosti. Sve drugo ča Talijani lažu
i mažu po svojih fojeh sve je slepar-
ija, sve je laž.

Koji dakle u Istri drži s Talijani
i s talijanskom strankom ta je ili Ta-
lijan ili je naš izdajica. Bolje je pak
biti najveći tat i razbojnik nego izda-
jica jerbo:

Proščeno je svima, svima
Samo nije izdajici!

Ki dakle neće da bude proklet
do devetoga kolena neka ne bude iz-
dajica, neka ne pomore Talijanom
u Istri zatirat naš hrvatski narod, koji
ima u Istri barem toliko prava koliko
Talijani.

Lažna popisija.

Nakon skoro dve leta bili su objav-
ljeni rezultati popisije od leta 1900. — Va
celem Primorju (Gorica, Trst, Istra) nabro-
jili su sedamsto i dvanajst tisuć 377 duš.
Od teha us po svoju nabrojili 334 tisuća
152 Talijana, 212 tisuć 978 Slovenaca, 143
tisuća 603 Hrvata, 19 tisuć 454 Nemaca,
1313 Rumunja, 674 Čeha, 194 Poljaka i 10
Malorusa.

Hrvati i Slovenci je svega skupa 356
tisuć 580 proti 334 tisuća 152 Talijani. —
Dakle i c. k. vlada je službeno priznala —
premda jako nerado — da je va Primorju
slavenska većina. Ni treba ni spominjat,
da je ta popisija bila učinjena na škodu Hrvati
i Slovenaca baš onako kako su gospoda Iren-
dentisti hteli.

Tisuće i tisuće Hrvati i Slovenci bilo
je zapisano za Talijane. Svagdere kade su
Talijani obavljali popisiju pitali su ljude:
govorite talijanski ako su rekli ja zapisani
su ih za Talijane. Tako su va Trstu i oko-
lice Talijani nabrojili samo 24 tisuća 679
Slovenaca, premda ih je 44 tisuća. Dvajset
tisuć Slovenaca su pak Talijani s dopušće-
njem c. k. oblasti pojili. Goveran njim je
još rekao: „bon pro faccia“.

Ako pomislimo da je va Istri veli broj
občina s mešanim pučanstvom va talijan-
skih rukah, da su va teha občinah popisje-
vali ljude, kako ih je bilo volja i drago,
ako pomislimo na primer, da su svakega
u Istri ki je iz neznanja ili naučnima rekao
da ni Hrvat, zapisali za Talijane, onputa
moremo punim pravom reći, da je ta nova
popisija jedna nova svečana laž zapečaćena
uredovnim pečatom. Premda i po toj lažnoj
popisiji imaju Slavenci većinu ipak njim va
Gorici, Trstu i va Istri zapovedaju Talijani.
To je sramotno za državu, sramotno za naš
narod. Skrajno je vreme da odhitno od-
sebe ta jaram talijanskoga gospodarstva i
da si uzmemo sami one pravice koje nam
po našem broju i po zakonu idu. Zar ćemo
na vjeko robovat?

Glavna skupščina „Edinosti“ i javni sastanak u Šklednju.

Odbor političkoga društva „Edinost“
u Trstu sazva je za, dan 2. novembra t.
g. svoju godišnju skupščinu i ujedno javni
sastanak u Šklednju u trščanskoj okolici. Na
opredjeljeni dan skupščine razglasilo se je
po gradu Trstu, da će socijalni demokrati
doći prije ustanovljene ure i zastjeti sve
prostorije, te tako skupščinu i sastanak za-
priječiti, ili barem nemire izazvati. Učinilo
se je to stalnom nakanom, da se koga pre-
straši, a možda je valjed toga koji plašji-
vao i izostao. U obće pak prevarli su se
oni koji su na to računali. U Šklednju kod
skupščine i sastanka sastalo se je preko
2000 ljudi, što iz Trsta i ostale okolice i
Istre, najviše pako iz Šklednja samoga; i
skupščina i sastanak prošao je dostojanstveno
i častno koli po društvo toli po njegove
pristaše, po Slovence.

Prostrana dvorana bila je upravo na-
tlačena ljudi, mnogi su vani morali ostati,

ljubezan. Dan bijaše vedar i vruć. Sa pa-
lube promatrao sam obale Save, sela, šume,
i guske našega ženjalnoga N. Mašića.

U večer pripisajmo u Staru Gradišku,
a trebalo nam hodati više od pō sata do
nekoga sela, gdje prenoćimo, razšikani po
seljčkih kućah. Nikada neću zaboraviti,
kako nas je liepo pogostio, trojica vojnika i
mene, imućan graničar, krasna ljudeskara.
Do kame noći kavašar nam svoje doživ-
ljaje u Italiji. Bio je stražničar.

Sljedeći dan oko pete po podne pre-
djosmo Savu, stupismo na bosansko tlo u
bosanskoj Gradiški. Nad obalom Save stoji
mrka tvrđavica, koju je bio osvojio Lan-
don god. 1789. Predjosmo glavnom ulicom
varoši. Svet bio je već navikao da gleda
našu vojsku, pa se nije ni osvrtao na nas.
Trgovci sjedili su u svojih dućančićih i si-
sali čubuk. Vidio sam liepih ženskih lica. U
malo se izvrugosmo iz te varoši i padosmo
na veliko polje Lievanica. Sunce se bilo
primaklo glavicom Proshare planine, prama
istoku sterala se nizina, kojom protiče Vrbas
a na obrzoru dizale se gomile oblaka, oza-
fjenih sunceom. Bili smo u bosanskoj Posa-
vini, predielu tašnom i pnatom. Hodosmo
imrovanom cestom, što se vuče medju gra-
bami i nasipi; desno i lievo sterala se silne
kaljužine, u kojih se odsievale crvenkasto

PODLISTAK.

Pod puškom.

Napisao Ervostij Kumičić.

(Nastavak.)

Izprva mišljah, da me neće iposlati u
Bosnu, jer mi to obćevahu neki častnici, ali
se prevarih u svojoj nadi. Prije odlaska
posjetih obitelj Ernestovu. Sošja plakaje.
— „Pozdravite ga, neka se čuva, i recite
mu, ako se sastanete, da smo se mi smirili“
govorio mi njegov otac.

Bilo u večer, kad krenusmo, stotina
momaka, na kolodvor. Vodio nas u Bosnu
jedan poručnik. Sjedosmo u vagonu, sve čo-
vjek do čovjeka. Jurimo nad obalom, u va-
gonu silan dim od dahanja, a slabom sjaju
svjetiljke sjaje se puške i boca, podražuje
remanje, telećaci se tresu. Sjedim uz prozor
i gledam more. Duga slaba bura, valovi se
pjeane na mjesecini, a južnim se nebom za-
teglu sivi oblaci. Ne mogu skinuti očiju sa
one divne pučine, silni se prostori tamo raz-
miču, svjeđe povjetarce nanosi miris mora
na palubu parobroda, komu se dim vitla
tamo u daljinu, a oko mene sve tiեսно i za-
dudljivo. Oblaci su pokrili mjesec, još je
mrva razgale, još se vidi pjena na valovih

ali je vlak već na zavoju i eto sakrilo se
divno more, uz vagon uzmiče onaj sivi krš,
letimo iz prokopa u prokop, gudure se crne
goli se bregovi nestalno crtaju na mrkom
nebu. Stisnem se u svojem kntu, nevesele
me salete misli.

Sljedeći dan u predvečerje stigmem na
zagrebački kolodvor. Tuj umolim poručnika,
neka mi dozvoli, da se prošjećem gradom.
— „Imate dva sata vremena“, reče mi.

Zaboravam na sve jada, pa bjež u
grad. Trčim iz ulice na ulicu, s trga na
trg, pa na šetaliste gornjega grada, sve
promatram, sve me veseli, sretnan sam. Če-
tiri godine nije me bilo u Zagrebu, a često
sam mislio na njega u tuđini. Dižu se nove
kuće, krasne palače me presnećujući, sve me
zanima, svemu se radujem, svako me mjesto
sjeća na nešto ugodna. Hvata se suton,

svježe zrak puni ulice; na Zrinjevca seče
sviet; tu mi je pozatih. Mimo mene prodje
mlada gospodja s mužem, pred njima akade
dijete, njihov sinčić, a oni mu se smiju sr-
dačno. Tu sam gospoju poznavao kao dje-
vojkju, zabavljao sam se s njom na plesovih
bila mi je „mila i ljubezna. Sad opazim gos-
pojicu uvehla lica, i čudim se, što još s maj-
kom seče. Bilo je više takovih. I mnogi
znanci stisnuše mi ruku. Pred kavanimi
sjedio je sviet, na otvorenih prozorih bilo je

kramnih glavica, u nekih kućah gorile su
već svieće, obitalji se sakupljahu kod ve-
čere, na ulicu čuli su se djetinji povici,
smieh, svud sreća i zadovoljstvo, a mene
bila obuzela tjeskoba, sjetiv se vagona, te-
lećaka i pušaka. Dalje vremena stajah na
uglu u Ilici, kuda se ide u Mesničku ulicu
pa u Tuškancu. Nikako se nisam mogao
odatle otrgnuti, kao da sam bio ukopan.
Iz Tuškanca duvalo je povjetarce, blago i
lagodno, na guste zapuhe. Onaj svježi miris
bio mi poznat i sjećao me... ne bih ni sam
znao na što. S težkim se srcem uputih na
kolodvor.

U noći stigosmo u Sisak. Kiša je lie-
vala kao da se je nebo prolomilo. Spavao
sam na stami. Banim jutrom odputosmo
parobrodom. Kapetan na toj ladji bio Pri-
morac i pozvao me u sobu. Tu je bilo neko-
liko častnika, a jedan me poručnik napao:
„Što tražite ovdje? Marš na palubu!“

Kapetan ladje stao me braniti, veleći,
da sam mu rođjak, a napokon reče poruč-
niku: — „Ovdje sam ja gospodar!“

Gotovo da se posvadiše radi mene. Ja
sam ručao s kapetanom, sjedio sam uz
njega, a to bijaše sazorno nekojim častni-
kom, koji su objedovali kod istoga stola.
Onaj poručnik, saznav, da sam bio jedno-
godišnji dobrovoljac, bio kašnje sa mnom

L. Mane se pará da je zaš barem ée bit konkorencja.

M. Neka bude neka konkorencja ma éemo benj mi sve va adicijonah platit.

L. Ca tako je to?

M. Tako je ja i Junta hita beci semo i tamo pak kad njoj prefali samo zdigne adicijonali a mi trubili plačajmo.

L. Nisam ja tega zlodeja znalá ne!

M. Ja draga moja kuma tako vam je, ti talijanski vapori te nas još drago koštata.

L. Pravo govori moj Matina, da éa Talijani v Istre delaju da je sve na zator siromaha.

M. I pravo ima.

Br. 8590—02.

Oglas.

Temeljem § 22. oružnog propisa od god. 1889. pozivaju se svi oni rođeni 1890., 1891., 1892. podpadajući dužnosti novačenja pod pretajom dozvoljenih zakonskih kazna da se u mjesecu novembru 1902. kod podpisana glavarstva za vrijeme uređ. sati h za popis prijave.

Ovom prilikom upozoraju se svi oni tudjinci u ovoj obćini prebivajući koji žele u ovom kotaru stavljati biti, da to prigodom gornje prijave posebno prijave isto tako i eventualne pogodnosti temeljem §. 31, 32, 33 i 34 spomenutog zakona za oslobodjenje od vojničke dužnosti, imaju se pravodobno ovamo prijaviti.

Konačno se opaža da propuštaj prijavnih propisih na znanja ovih poziva kao i dužnosti oružnog propisa neizpricavaju nikoga.

Glavarstvo obćine

Volosko, dne 1. novembra 1902.

Naćelnik:

Stanger.

Odvjetnik

Dr. Matko Trinajstić

preuzeo je pisarnu

odvjetnika

Dra. Josipa Stanića

na Voloskom.

Sjećajte se

družbe sv. Cirila i Metoda
za Istru.

Oglas.

Podpisani dava ovim, do obéeg znanja, da prodaje uz nisku cijenu dve jako dobre

lovske psice.

Koji želi kupiti ih, neka dodje u Lipu, a koji ih kupi neće žaliti ni truda za put u Lipu ni troška.

Anton Kalčić-Barela.

Broj 5067.

Oglas.

Daje se 'do znanja, da se mladići rođeni godine 1892. nalaze u I. redu, oni godine 1891. u II., a oni rođeni godine 1890. u III. redu dojdućega novačenja.

Svi ti mladići imaju se prijaviti radi popisa ustmeno ili pismeno kod ovog glavarstva do zadnjeg novembra 1902. osobno, ili ako su zaprećeni ili odsutni, po svojih roditeljih, ili skrbnicih, i to pod pretajom globe od K 10—200.

Molbe za oprost od vojništva (pogodvanje) imaju biti predane ces. kr. kot. glavarstvu u Voloskom u mjesecu jenaru ili februaru 1903. ili najkasnije prigodom novačenja. Koji se želi podvrći novačenju u kojem drugom kotaru, ima kod prijave učiniti molbu.

Opaza se, da u opredeljanom vremenu neučinjene prijave za popis, i nepoznavanje zakona neizpricavaju nikoga.

Glavarstvo obćine

KASTAV, 24. oktobra 1902.

Glavar:

Jelušić.

Zaštitna marka: Sidro.

Liniment. Caps. Comp.

iz Richterove ljekarne u Pragu

jest obće priznato kao izvrsno ublažujuće sredstvo za nari-banje; dobije se u svih ljekarnah uz cijenu od 80 h, K 1'40 i K 2.

Kod kupovanja ovog oblijubjenog domaćeg lijeka neka se uzimaju samo originalne boćice u škatuljah, koje imaju zaštitnu marku „Sidro“ iz Richterove ljekarne, tada ée se sigurno dobiti originalni proizvod.

Richterova ljekarne

„k zlatnomu lavu“

u Pragu i. Elizabetinoj ul. 5.

Prvi zavod za pogrebe

u Opatiji

preporuča se svime što se odnosi na uređenje odra, mrtvačke sobe i pogreba te skladištem u kome ée sl. obćinstvo naći veliki izbor

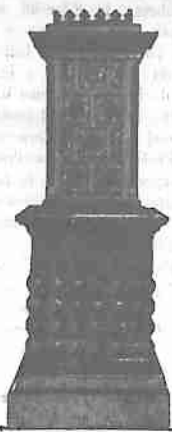
Mrtvačkih liosova (kasela)
i križeva.

Cijene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liosove vrlo umjerene.

Odnosne prijave i naručbe prima

Fran Dohetlet

Opatija. — Kuća Ertl.



Vielokrat odlikovana

Vielokrat odlikovana.

Najstarija i najveća

Tvornica peći i zemljenih stvari

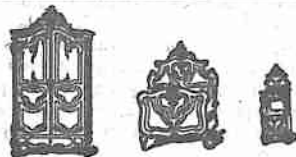
Augusta Drelse

u Ljubljani.

Bogato skladište zemljenih peći i štednika.

Peći u najnovijim bojama i oblicima, izvrstno izvedene prodaju se po najnižim cijenama od 14 kruna dalje.

Kod većih naručba do 20% popusta. — Cijenol listu se na zahtjev gratis i franko.



Tvornica pokućstva
IGNAGA KRON

dvorskog dobavljača

u Trstu, Via Cerna di Bisparmio
ntem. 1848. — Jvornica u Beću.

Cijenol, usorol, razjašnjenja, proračunl,

ncertl šalju se na zahtjev bađava.

Posujilnica

u Voloskom

prodaje više komada

zemljišta

u obćinama: Pobri, Pere-nioi, Kućeli, Bregi i Eukavac Gornji.

Poblize informacije mogu se dobiti u pisarni dr. K. Janežića u Voloskom.

Ljekarna D. Accurti

na Rieci,

Corsia Deák, (tik kolodvora)

preporuča svoje medicinske specialitate:

Željezovito-Kina-Vino, vrlo ugodna okus, izvrsno sredstvo proti slabokrvnosti, živčanim bolestim, lošoj probavi, te u rekonvalescentnom stanju za svih bolesti.

Najfinije bakalarovo ulje čisto, te sa željezom i jodijem, direktan uvoz iz Bremena iz znamenite i svjetake tvornice: Lohsen. Ovo čuvano ulje rabi se sa velikim uspjehom proti: sušici, skrofuli, rakitici, plućnom kotaru, kašlju i kožnom osiku.

Izvađina Salsaparilje Honduras. Izvrsno sredstvo za čišćenje krvi osobito ima tajnih bolesti.

„Galligo“. Jedino i najbolje sredstvo, kojim se sigurno dudu odstraniti kurja oka.

Ždrave kapljice. Nenaćkriljeno sredstvo za sve želićane bolesti.

Dr. L. Roheim

posjednik sanatorijuma,

specialista za tajne bolesti, ordinira svaki dan od 10—12 pr. p. za gospođu, a od 9—5 p. p. za gospođu na Rieci, vicolo Germania br. 2, I. kat. Nad ljekarnom D. Accurti.

Tiskara

V. Tomićić i dr. u Opatiji preporuča slavnom obćinstvu svoje bogato skladište najfinijih i najmodernijih posjetnica, omotah, i drugih tiskanica uz vrlo umjerene cijene.

Posujilnica u Voloskom

registrana zadruga na ogranićeno jamćenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4¹/₂% kamata, čisto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na uložke plaća posujilnica sama. Vraća na štednju uložene isnose bez odpevjedi, pridržaje si ipak u osobitih slučajevih, pravo otkaza u smislu § 8 drušćevnoga štatuta.

Zajmlove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjence i zadužnice uz garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izim nedelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati posle podne; u nedelju i blagdane od 9—12 pp.

Drušćvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odvjetnićkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Poblize informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novćani promet u god. 1901 imaćao je K 1161.044.30 — Garancija imaćala je K 133.760.— — Uloženo je bilo u posujilnici god. 1901 K 575.486.20.

Ravnateljstvo.